

VUvereniging

NIEUWS JULI 2018

VUVERENIGING

Annelies Verbeke nieuwe Vrije Schrijver VU

‘Een literaire reis, weg van de geijkte paden’, aldus verwoordde de nieuwe Vrije Schrijver haar ambitie voor haar jaar aan de VU.

Het VU-thema Connected World zal een rol spelen in haar interactie met de studenten:
“Als we het over een verbonden wereld hebben, dan ben ik vooral geïnteresseerd in de vraag of werkelijk de hele wereld meer met elkaar verbonden raakt, of vallen er landen, continenten, taalgroepen uit de boot? Welke machtsverhoudingen bepalen wat wij lezen?”

FOTO: ALEX SALINAS

De Vrije Schrijver van de VU wordt gesubsidieerd vanuit VUvereniging.
Meer informatie op: www.vuvereniging.nl/vrijeschrijver

AMSTERDAM UMC: BESTUURLIJKE FUSIE VUMC EN AMC BEZEGELD

Op 7 juni werden de handtekeningen voor de bestuurlijke fusie na jaren intensieve voorbereiding gezet. Deze stap maakt het de beide Amsterdamse universitair medische centra mogelijk om gezamenlijk hun kerntaken verder te ontwikkelen: complexe patiëntenzorg, wetenschappelijk onderzoek en onderwijs & opleidingen. Amsterdam UMC zet nu een proces in gang van voortgaande integratie. In eerste instantie betreft dit vooral de patiëntenzorg en het wetenschappelijk onderzoek.

LEDENRAADSVERGADERING 16 JUNI

Op 16 juni kwam de Ledenraad in vergadering bijeen. Op de agenda stond onder andere het jaarverslag en de jaarrekening 2017 van VUvereniging, de Ledenraad heeft deze goedgekeurd. Inmiddels zijn deze documenten ook gepubliceerd op onze website. Daarnaast heeft de Ledenraad ook het Meerjarenplan VUvereniging 2018 – 2022 besproken en goedgekeurd. Met dit Meerjarenplan is gekozen voor een brede opzet, alle functies en rollen van de vereniging komen aan bod en het plan dient als agenda voor de komende jaren. De laatste wijzigingen worden in het plan verwerkt, daarna zal het Meerjarenplan ook op de website worden gepubliceerd.

NIEUWE VOORZITTER RAAD VAN TOEZICHT VU

Tijdens de vergadering van 16 juni heeft de Ledenraad unaniem de benoeming van Ron Teerlink tot voorzitter van de Raad van Toezicht van stichting VU goedgekeurd. Hij volgt Wim Kuijken op, die recent werd benoemd tot voorzitter van de Raad van Toezicht van het op 7 juni 2018 bestuurlijk gefuseerde VUmc en AMC. Vanaf juli zal hij de eerste drie maanden als lid van de Raad van Toezicht een inwerkprogramma doorlopen om verder ervaring op te doen met de uiteenlopende facetten van de academische wereld binnen de VU, waarna hij op 1 oktober 2018 het voorzitterschap op zich zal nemen. Tot die tijd neemt Herman Dijkhuizen het voorzitterschap waar.

Mike Nurmohamed

FOTO: ERIC VAN ROSSUM

“Van alles wat ik bedenk kan ik misschien maar dertig procent verwezenlijken.”

Een reumatoloog met één been in de patiëntenzorg en het andere in wetenschappelijk onderzoek, drie werklocaties, als je thuis niet meetrekt, en een buitengewone interesse in zowel patiënt als de nieuwste ontwikkelingen in het vak. De ideale dokter, met een navenante agenda. Toch is er ook nog tijd voor een kort interview met dit verenigingslid.

HOE BEN JE IN DE REUMATOLOGIE VERZEILD GERAAKT?

Ik ben midden jaren 80 begonnen bij vasculaire geneeskunde van het AMC met mijn doctoraalonderzoek naar nieuwe geneesmiddelen tegen trombose. Maar ik kwam steeds verder van de patiënten af te staan. Ergens in 1992 had ik met een goede vriend tot diep in de nacht een gesprek over waar het nou eigenlijk om gaat. En ik besloot die nacht om ook weer te gaan werken voor patiënten. Een klinisch farmacoloog zette mij toen op het spoor van de reumatologie. Ik heb de interne vooropleiding gedaan. Heel erg. Je weet niks en je kan niks. Ik kwam binnen als gepromoveerd broekie en iedereen zette mij op m'n plek. Dat was drie jaar. Daarna nog drie jaar de specialisatie tot reumatoloog.

WAT IS JE HOOFDONDERWERP IN ONDERZOEK?

Ik onderzoek cardiovasculaire comorbiditeit bij reumatische ziekten. Eind jaren 90 viel op dat patiënten met gewrichtsreuma heel vaak last kregen van hart- en vaatziekten en er ook aan stierven. Dat zijn we gaan onderzoeken en er bleek inderdaad een verband. Gewrichtstreuma is een ontstekingsziekte. Van hart- en vaatziekten weten we tegenwoordig dat daar ook ontsteking aan ten grondslag ligt. Mensen met deze aandoening hebben dus een verhoogde kans op hart- en vaatziekten, maar ook bij de ziekte van Bechterew en psoriasispatiënten met artritis bestaat dat verband, ook omdat daar ontsteking een belangrijke rol speelt.

EN DAN PATIËNTENZORG NOG

Ja, dat doe ik bij Reade in het Zaans Medisch Centrum. En op dinsdagochtend hier op de VUmc poli. Drie werkplekken is wel wat veel. Idealer zou twee zijn. Maar ik vind het ook leuk, die druk. Het houdt je scherp. Living on the edge. En het kan ook grappig zijn. Zo ben ik op 1 juli 1994 gepromoveerd en getrouwd. En in 2015 hield ik mijn oratie op mijn verjaardag.

IS HET NIET TE VEEL?

Ik ben heel wat tijd kwijt aan processen. Het patiëntenregistratiesysteem dat

behoorlijk wat extra administratieve belasting betekent; allerlei regelgeving binnen het wetenschappelijk onderzoek. Alles moet meetbaar zijn, geregistreerd worden. Er blijft minder tijd over voor de inhoud. Ik was laatst een week op een congres, alleen maar inhoud, en daar krijg ik dan ontzettend veel ideeën en energie van. Dan kom je weer terug en dan is dat toch wel zwaar. Ik zie wel allerlei kansen, maar van alles wat ik bedenk kan ik misschien maar dertig procent verwezenlijken.

HOEVEEL UREN ZITTEN ER IN EEN WERKDAG?

[denkt even na] Ja, dat zijn er toch minimaal 12 per dag. Daar komt het wel op neer. Het gaat ook alleen maar als je dingen afmaakt. Als ik op een dag patiënten zie, dan moet dat 's avonds ook echt helemaal klaar zijn. Anders is het niet vol te houden, dan kan ik de volgende dag niet volledig door met iets anders.

WAAR LIGT DE TOEKOMST IN JE VAKGEBIED, OF IN DE ZORG?

De robotica heeft al z'n intrede gedaan in de operatiekamers, maar dat gaat in de volle breedte van de zorg een nog veel grotere rol spelen. Analyseprogramma's die je werk uit handen nemen. Patiënten die al heel goed weten wat ze mankeert en waar je samen de beslissing over een behandeling neemt. We kunnen wel heel veel, maar wat voegt het toe aan de kwaliteit van leven? En op mijn vakgebied? Reuma is een ontstekingsziekte. Ontstekingsmechanismen kunnen ook een rol spelen bij depressie en vermoeidheid en daar hebben onze patiënten ook last van. Wat we willen onderzoeken is of op microscopisch niveau dezelfde macrofagen een rol spelen bij depressie. Sommige anti-reumatica lijken ook te werken tegen depressieve klachten. Dus dat is een nieuwe onderzoekslijn waar ik graag meer mee wil.

VUvereniging ondersteunt vele projecten.
We lichten er in elke nieuwsbrief een toe. Deze keer:

AMSTERDAM CENTRE FOR THE HISTORY AND HERITAGE OF PROTESTANTISM

Dat we in een tijd leven die we af en toe met paniek in de ogen bekijken wil nog niet zeggen dat we te maken hebben met een uniek tijdsgewricht. Want wist je bijvoorbeeld dat de Franse Hugenoten aanvankelijk niet eens bijster goed integreerden in Nederland, en toch privileges werden geschonken? Aan het woord is hoogleraar kerkgeschiedenis Mirjam van Veen.

VERTEL EENS OVER JE VAK

Amsterdam heeft een enorme collectie uniek Protestants erfgoed uit alle stromingen. Neem de Dopers, Lutheranen, Remonstranten, Calvinisten: allemaal zijn ze hier vertegenwoordigd. De VU beheert op het gebied van de calviniana bijvoorbeeld een geweldige collectie, die alleen door Geneve wordt overtroffen. Dat erfgoed is erg aansprekend materiaal. Het is niet alleen onze geschiedenis, maar er zijn echt sterke parallellen met de huidige tijd in te vinden. Amsterdam was in de vroegmoderne tijd een toevluchtsoord voor Protestanten. Vluchtelingen. Die hebben we tegenwoordig weer. Het is een relevante geschiedenis. Ook toen waren er migratie- en integratievraagstukken. Is ons huidig idee hoe daar mee om te gaan het enige goede? Dat kunnen we relativeren. Nu is er paniek: dit hebben we nog nooit eerder meegemaakt, ongeëvenaard. Niet waar! Wist je dat vroeger de bevolking in Geneve in tien jaar tijd verdubbelde door de Protestantse vluchtelingen?

MAAR DAT IS TOCH NIET ECHT TE VERGELIJKEN?

Nou, ik kan niet in een tijdmachine stappen, dus absolute zekerheid heb ik niet, maar ik denk dat tegen een Franse Hugenoot in die tijd minstens zo vreemd werd aangekeken als nu de Syrische vluchteling soms meemaakt. De wereld was toen echt veel kleiner. Wat nu binnen één dag bereikbaar is, daar deed men toen weken of maanden over.

“Nu is er paniek: dit hebben we nog nooit eerder meegemaakt, ongeëvenaard. Niet waar!”

Er werd wel anders mee omgegaan. Het sociaal vangnet was toen beperkt. Men moest zelfredzaam zijn en de moraal was dat je eerst een tijd moest werken voordat je ook rechten kreeg. Maar ook de beeldvorming was in die tijd anders: positief. De ontvangende samenleving profiteerde van de nieuwkomers. IJverige, hardwerkende mensen, die aan de economie bijdroegen en het sterfteoverschot compenseerden. De Hugenoten kregen zo, hoe vreemd ze ook waren, privileges toegekend. Uit puur economisch gewin.

INDERDAAD STERKE OVEREENKOMSTEN

Angela Merkel is zo'n beetje de enige die nu voorstaat waar het vroeger ook al om ging. Dat is vooruitziend genoemd. We horen onze verhalen te weinig en het historisch geheugen is kort, als het al aanwezig is. En daar ligt onze grote uitdaging: hoe maken we deze aansprekende materie toegankelijk, hoe houd je het vitaal? En hoe leg je die verhalen uit aan een sterk geseclariseerde wereld? Weet je trouwens dat veel gereformeerde Nederlanders rond 1555 naar Frankfurt trokken? Die kwamen daar tussen de Lutheranen terecht en integreerden totaal niet. Ze kregen zelfs een stuk land om hun eigen enclave te bouwen: Frankenthal. Die Nederlanders hadden tot in de 18e eeuw nog steeds hun eigen diensten. Het waren pure economische vluchtelingen. Over integratievraagstukken gesproken.

EN WAT ONDERSTEUNT VUVERENIGING NU?

Onder andere net gepromoveerde wetenschappers krijgen bij ons een fellowship om onderzoek naar een specifiek onderwerp te doen. Met de unieke collectie en onze kennis als achtergrond kunnen ze hier een schat aan ervaring opdoen. Sommigen blijven een paar weken, anderen een paar maanden. En het mooie is dat je ze in korte tijd één tot twee treden ziet groeien in hun vak. Die subsidie helpt ons en deze mensen een drempel over. Het genereert ook andere subsidies en het fungeert als een enorm vliegwiel voor startende academici in een moeilijk veld. En last but not least: het draagt bij aan de ontsluiting van onze kennis.

Meer info over het onderzoek op: www.achhp.nl

Column van Willem Schoonen

De gevolgen daarvan moet je niet onderschatten. Het is nog maar twintig jaar geleden dat het CvB van de TU Delft de aanstelling van een hoofdredacteur bij Delta blokkeerde omdat de kandidaat, Frank Biesboer, actief was geweest in de Delftse studentenbeweging en daarna de euvele moed had gehad om bij het communistische dagblad De Waarheid te gaan werken.

Hoe zorgvuldig de inbedding bij een afdeling communicatie en marketing ook is, het is voor een journalistiek medium niet de goede omgeving. Communicatie is het overbrengen van informatie om een gewenst effect te krijgen, marketing is uitventen wat het merk versterkt. Te respecteren activiteiten, maar ze staan haaks op journalistiek.

De noodklok die ISO luidt kan een aanleiding zijn eens goed te kijken naar de positie van Advalvas. Het huisorgaan van de VU heeft een redactiestatuut, dat vermeldt dat het onafhankelijk is en werkt volgens de geldende mores van de journalistiek. Alle redacteurs zijn echter in dienst van de universiteit en de hoofdredacteur wordt benoemd door het

“Je vraagt je af hoe dat gaat werken als de redactie het CvB journalistiek het vuur aan de schenen legt.”

EEN VRIJ HUISORGAAN

Studentenoverleg ISO heeft recent zijn zorgen geuit over de persvrijheid aan de instellingen voor hoger onderwijs. Daarmee blijkt het vooral in het hbo beroerd gesteld, maar de situatie aan de universiteiten stelt evenmin gerust. Een eigen persorgaan is er op kleine hbo-instellingen vaak niet, en op de grotere in slechts de helft van de gevallen. Universiteiten hebben wel allemaal een huisorgaan, maar wat het ISO zorgen baart is hun gebrek aan onafhankelijkheid.

Bijna alle universiteitskranten zeggen onafhankelijkheid te zijn en de meeste hebben een redactiestatuut en een redactieraad, maar daarmee is onafhankelijkheid nog niet gegarandeerd. In veel gevallen zijn cruciale bevoegdheden, zoals het aanstellen van de hoofdredacteur, in handen van het college van bestuur, en zijn de universiteitskranten en hun redacties onderdeel van een afdeling communicatie of marketing.

college van bestuur op voordracht van het hoofd communicatie & marketing. Dat diensthoofd is ook degene die het functioneren van de hoofdredacteur beoordeelt en toezicht houdt op activiteiten en bestedingen van de redactie.

Die constellatie kan bij buitenstaanders én bij direct betrokkenen de indruk wekken dat het huisorgaan een communicatiekanaal moet zijn van het college van bestuur en dat zijn berichtgeving moet passen in de strategie van communicatie & marketing. Er zijn mij geen gevallen bekend van direct ingrijpen of censuur, maar een constellatie als deze kan subtieler werken. In zijn redactiestatuut heeft Advalvas een uitgever, die zijn redactionele onafhankelijkheid moet waarborgen en de bladformule moet goedkeuren. Maar die uitgever is het college van bestuur. Je vraagt je af hoe dat gaat werken als de redactie het CvB journalistiek het vuur aan de schenen legt.

Om de onafhankelijkheid van Advalvas in beton te gieten, zou het CvB ervoor kunnen kiezen het huisorgaan en zijn redactie onder te brengen in een aparte stichting. Van de veertien Nederlandse universiteiten hebben vier dat gedaan.

POETS JE TANDEN OP ÉÉN BEEN Kennisdiner met Andrea Maier

Andrea Maier heeft een missie: ontdekken waarom we verouderen en dat proces vertragen, zodat we langer in goede gezondheid leven. Ze is een 'hardcore wetenschapper' zegt ze zelf. Dus natuurlijk is haar energieke pleidooi voor meer preventie volledig gebaseerd op wetenschappelijk bewijs. Haar verrassend praktische tips om vitaler ouder te worden zijn dat vanzelfsprekend ook.

Er is goed en slecht nieuws, zo opent Andrea Maier haar lezing over vitaal ouder worden tijdens het kennisdiner van VUvereniging op 30 mei. 'De pensioenleeftijd stijgt minder hard dan verwacht. Waarom zouden we al met ons 67^e met pensioen gaan, terwijl actief blijven zoveel beter voor je is?' Het goede nieuws: Lidl kondigde eerder op de dag als eerste supermarkt aan te stoppen met de verkoop van sigaretten.

Eigenlijk is bijna alles al bekend, vindt ze. Praten over levensverlenging is vooral praten over levensstijl. Gezond en vooral minder eten, genoeg bewegen, participeren, positief denken, niet roken, voldoende sociaal contact en (zeer) matig drinken. 'Maar helaas zijn we in ons gezonde gedrag een beetje lui', ziet Maier. Maar er is hoop voor de toekomst. Wetenschappers zijn medicijnen op het spoor die veroudering kunnen vertragen en zelfs terugdraaien.

[Lees het hele verslag van Mariëlle de Groot op: www.vuvereniging.nl/poetsjetanden](http://www.vuvereniging.nl/poetsjetanden)

OPENING ACADEMISCH JAAR

Kom naar de Opening Academisch Jaar op 3 september met o.a. een speech van de Mirjam van Praag, voorzitter College van Bestuur VU en het eerste publieksoptreden van de nieuwe Vrije Schrijver van de VU. Het centrale thema is Connected World.

Wat betekent het om te leven in een wereld waarin alles en iedereen met elkaar verbonden is? Hoe kan het dat eenzaamheid en fake-news in zo'n wereld grote thema's worden? De universiteit verandert in een broedplaats voor mensen die zelfbewust de verbinding zoeken en de kansen van de Connected World benutten.

[Houd www.vu.nl/oaj in de gaten voor de tijden en het programma](http://www.vu.nl/oaj)

ON THE ROOF FILM FESTIVAL

Van dinsdag 4 t/m vrijdag 7 september 2018 wordt de 7^e editie van het VU On the Roof Film Festival op het dak van de Vrije Universiteit Amsterdam gehouden. Vier avonden de nieuwste films uit de wereldcinema bekijken in de open lucht, met panoramisch uitzicht over Amsterdam.

De avonden starten om 19.00 uur en bevatten een optreden, een film en een voor- of nagesprek.

Twee avonden zullen Engelstalig zijn. Gespreksleiders zijn Annelies Verbeke en Marjan Slob.

[Meer informatie over het programma: www.vuvereniging.nl/ontheroof](http://www.vuvereniging.nl/ontheroof)

IDEALEN ZIJN HET WAARD OM VOOR TE VECHTEN Abraham Kuyper Lezing door Bas Heijne

Bas Heijne nam op 24 april afscheid van zijn Vrije Schrijverschap van de VU. 'Normaal doe ik lezingen uit mijn hoofd, maar in zo'n grote en volle zaal durf ik dat niet.' Bas Heijne stelde zich klein en kwetsbaar op, in een bomvolle Westerkerk. Hoe klein hij zich ook voelde, de spiegel die hij de aanwezigen voorhield was des te groter.

En Heijne pakte erin uit door thema's als geopolitiek, mondialisering, technologische ontwikkeling en psychoanalyse schijnbaar moeiteloos aan elkaar te verbinden.

Een beschaafd mens, dat was volgens Heijne iemand die zo niet letterlijk, dan toch gedachtelijk de geloofsartikelen uit de Franse revolutie naleefde: vrijheid, gelijkheid en broederschap. Tenminste, dat werd Heijne met de papepel ingegoten. Maar inmiddels was hij er niet meer zo zeker van. Hij besteedde zijn jaar als Vrije Schrijver aan te onderzoeken waar het zagen aan de morele pijlers onder zijn denken door werd veroorzaakt.

Die speurtocht, zo vertelde hij, bracht hem bijvoorbeeld in contact met John le Carré, de Brit die bekend werd van zijn romans over de koude oorlog. 'Le Carré zei: "We leven in een vormeloze wereld. In de koude oorlog was alles duidelijk. Wij waren goed, de Russen waren de vijand en de Verenigde Staten waren onze vriend. Nu is alles onhelder."'

[Lees het hele verslag van René Rector op: www.vu.nl/akl2018](http://www.vu.nl/akl2018)

AGENDA

03/09/2018	Opening Academisch Jaar Tijd: 16:00-17:15 uur. Locatie: Vrije Universiteit, De Boelelaan 1105, Amsterdam
04 t/m 07/09/2018	On The Roof Film Festival Tijd: 19:00-22:30 uur. Locatie: Dak VU, De Boelelaan 1105, Amsterdam
06 t/m 08/09/2018	Ethics in Action (congres) Tijd: 9:00-18:15 uur. Locatie: Vrije Universiteit, Auditorium, De Boelelaan 1105, Amsterdam
17/10/2018	Geloven door het oog van de klassieke theologie Tijd: 20:00-22:00 uur. Locatie: Lutherse Gemeente Woerden, Jan de Bakkerstraat 11, Woerden
19/10/2018	Dies Natalis Tijd: 15:00-17:00 uur. Locatie: Vrije Universiteit, De Boelelaan 1105, Amsterdam
19/11/2018	Levensende herbezien Tijd: 20:00 uur. Locatie: Ruïnekerk, Raadhuisstraat 1, Bergen NH

Met enige regelmaat worden er nieuwe evenementen ontwikkeld. Daarom kan het zijn dat deze agenda niet volledig is. Kijk voor het meest actuele programmaoverzicht op www.vuvereniging.nl.

UITGELICHT

CONNECTED WORLD

Met het thema Connected World wil de VU in het collegejaar 2018/2019 de kracht van traditionele en virtuele verbindingen vergelijken. Hoe verandert dit de samenleving? Hoe kunnen zij in combinatie de samenleving versterken? Ook bij evenementen die door VUvereniging (mede) wordt georganiseerd komt dit thema aan de orde, bijvoorbeeld in een nieuwe lezingenserie in Kortenhoef: verbinden, verbanden, verbonden. Hierover in de volgende nieuwsbrief meer.

FOTO: PETER VALCKX

[Info over de lezingen in Kortenhoef: www.vereniging.nl/verbondenheid](http://www.vereniging.nl/verbondenheid)

ACADEMISCHE VORMING VERDIENT A BROADER MIND

“Wat is je rol in de samenleving? En wat is de rol van de universiteit; wat geven we onze studenten eigenlijk mee?”

Vragen die hoogleraar filosofie Govert Buijs stelde bij de uitleg over innovatief onderwijs dat de VU begin 2019 in gang zet: A Broader Mind.

Een bachelorprogramma met inhoudelijke verdieping op vragen die van onderop komen, van de studenten zelf. Naast deze verdieping benoemde Govert een tweede insteek: “Wat kunnen we doen met onze kennis: de handen uit de mouwen, de samenleving in. Community Service Learning noemen we dat.” En ten derde: “Haalt het ook wat uit wat we doen. Meten dus. Studenten en alumni worden langere tijd gevolgd om te zien wat deze vorm van onderwijs voor verschil maakt.” Dylan Vianen ging vervolgens dieper in op de achtergronden van dit initiatief. “Meer aandacht voor zelfontplooiing en het leren aangaan van maatschappelijke en academische uitdagingen”, begon hij samenvattend. Dylan is als mede-oprichter van de Bildung Academie als adviseur aangetrokken om te helpen A Broader Mind aan de VU vorm te geven. In zijn betoog pleitte hij voor een bredere rol van de academia: “Niet alleen de focus op het overdragen van kennis, maar ook aandacht voor socialisatie en het stimuleren van maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef. Het idee dat onderwijs over meer moet gaan dan alleen het halen van cijfers of het opbouwen van een CV.” Tijdens de lezing werd het publiek uitgedaagd met een kernwoord te komen dat in het onderwijsprogramma niet mag ontbreken. Even later werd de zaal alweer aan het werk gezet: ditmaal om ook zelf een werkvorm te bedenken die studenten dat kernbegrip beter leert kennen. De bredere rol van de academie werd voor iedereen inzichtelijk.

[Deze ontmoetingsbijeenkomst voor de leden van VUvereniging werd gehouden na de ledenraadsvergadering op zaterdag 16 juni.](#)

NIEUWSBRIEF PER E-MAIL ONTVANGEN?

Wil je deze nieuwsbrief voortaan per e-mail ontvangen? Stuur dan een e-mail met je e-mailgegevens naar vereniging@vu.nl. Ook wanneer je geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen kun je mailen naar dit adres.